

Liikunnan palvelukokonaisuus

Liikuntalautakunta

Tilivelvollinen viranhaltija: Liikuntapalvelujohtaja Markus Kalmari

Tilivelvollisen viranhaltijan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Keskeiset toimintaympäristön muutostekijät

Osana Liikkuvaa Turkuä otettiin onnistuneesti käyttöön (1.1.2024) uudistettu liikuntapalveluiden omatoimituotteiden hinnasto, jonka pääpaino on neljän kuukauden kausituotteissa. Tämä näkyi myös merkittävänä tulotavoitteen ylityksenä. Kaupungin kasvu ja toteutetut liikuntarannekamat ja vaikuttivat positiivisesti ennätysmyyntitulokseen. Vuonna 2024 seurannan piirissä olevien liikuntapaikkojen kävijämäärä oli 1 799 966, joka on n. 17 % suurempi vuoteen 2023 verrattuna. Erityisesti uimalaitoksissa tilastoitiin ennätyselliset 935 510 käyntiä.

Liikuntapalveluiden osallistujamäärien kasvua (erityisesti ikääntyneet) ovat vauhdittaneet laajentunut palvelutarjonta, sekä tehokkaat viestinnälliset toimet. liikunta- ja urheiluseurojen harrastajamäärien kasvu. Liikuntapalveluiden palvelukykyä on tehostettu jatkuvalla palveluiden kehittämisellä (myös ulkoisen rahoituksen turvin) ja Yhteisöllinen Turku -kärkihankkeeseen sisältyvillä Liikkuva Turku -toimilla.

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden olennaiset poikkeamat

Liikuntapalvelujen toimintakate oli 0,3 M€ suunniteltua parempi. Toimintakulut toteutuivat suunnitellusti. Sisäisten menojen kasvu katettiin ulkoisia menoja vähentämällä (0,5 M€). Suurin ulkoisten menojen vähennys kohdistui ulkoliikuntapaikkojen ylläpitoon noin 0,3 M€. Kävijämäärät ja myyntitavoitteet ylittyivät suunnitellusta. Kasvaneet maksutuotot ja vuokratuotot ylittivät suunnitellun 0,3 M€.

Syksyn keskivaiheilla tulotavoite näytti hieman alittuvan, sekä sisäiset menot osoittivat ennakoitua suurempaa kasvua. Tästä johtuen hillittiin ulkoisia menoja talouden tasapainottamiseksi. Tulotavoitteen ylittyminen tuli osin yllätyksenä vuoden viimeisten kuukausien myynnin toteutuessa reilusti yli tavoitteiden. Loppuvuonna talviliikuntakauden siirtyessä myöhemmäksi, kuntalaiset liikkuvat aktiivisesti sisäliikuntatiloissa, joka osittain selittää korkeaa myyntiä.

Toiminnan tavoitteet

Pormestariohjelman toimenpiteet

Teema: Hyvinvoinnin edistäminen ja palveluiden kehittäminen – Hyvinvoiva Turku

Nro	Tavoite	Talousarvio 2024	Toteutunut 31.12.2024
15	Leikkipaikkojen yhteyteen suunnitellaan aikuisten lähiliikuntaa tukevia toimintoja. Liikuntapaikkarakentamisessa huomioidaan ikäihmisten liikkumisen tarpeet.	Suunnittelussa ja toteutuksessa huomioidaan laajasti ikäihmisten liikkumisen tarpeet. Yhteistyössä liikuntapalveluiden ja kunnossapidon kanssa kehitetään leikkipaikkoja kaikenikäisten kohtaamispaikaksi. Skills garden -konseptin mukaista leikin ja liikunnan yhdistävää konseptia suunnitellaan kolmeen eri kohteeseen.	Vuoden 2024 aikana valmistui kauden leikkipaikan peruskorjaukset (Civiksen, Annanpuiston, Härkähaan, Piirtäjänpuiston, Leikkimäen ja Pertunpuiston leikkipaikat) sekä Suulikentän leikkipaikan varustevaihdot. Mannerheimipuiston ja Pakkaripuiston peruskorjaukset ovat käynnissä.
17	Kouluihin toteutetaan luontaiseen liikkumiseen innostavia kokeiluja, joiden suunnittelussa kuunnellaan lapsia ja nuoria.	Lasten ja nuorten liikuntapalvelutuotteiden ja harrastamisen Turun mallin kehittämistä jatketaan toiminta- ja hanke-suunnitelmien mukaisesti. Koulut toteutavat vuosittain Liikkuva koulu -nykytilan arvioinnit sekä koulukohtaiset toimintasuunnitelmat oppilaiden liikkeen lisäämiseksi liikuntapalveluiden ja kasvatuksen- ja opetuksen palvelukokonaisuuden tuella. Arvioinnit käsitellään ja niiden pohjalta muodostetaan kaupunkitasoiset yhteiset tavoitteet sekä luodaan koulu-kohtaiset toimintasuunnitelmat Liikkuva	Harrastamisen Turun malli 4 -hankkeen (käynnistyi 1.8.2024) liikunnallisia koulukerhoja (1–9 lk.) toteutui yhteensä 55 kpl, yhteensä 22 eri koulussa ja 30 yksikössä (7 769 käyntikertaa). Koulu Personal Trainer -ryhmiä (7–9 lk.) toteutui 17 kpl (75 aktiivista osallistujaa). Harrastamattomien oppilaiden tavoittamiseksi etsivä harrastustoiminta toteutui tämän syyslukukauden osalta 27 eri koulussa ja 36 yksikössä yhteensä 33 yhdysopettajan ja kolmen hankkeelle palkatun harrastusohjaajan toimesta.

Nro	Tavoite	Talousarvio 2024	Toteutunut 31.12.2024
		koulu -toiminnalle. Toimintasuunnitelmien toimeenpanossa osallistetaan lapsia ja nuoria.	<p>Suurten kaupunkien yhteisessä Harrastamisen Suomen mallin kehittämishankkeessa uudenlaisen Boostii-edun käyttöä tukevan harrastuspolun visio saatu valmiiksi. Hankkeessa toteutettu loppuseminaari, jossa esitely tuloksia muillekin suurille kaupungeille.</p> <p>Suomi Liikkeelle -hanke "Pulssihetkiä perusopetukseen" on jatkunut toimintasuunnitelman mukaisesti, sisältäen mm. toiminnallisia välitunteja SPIN- ja välkkis oppilaiden ohjaamina, liikkuva koulu vuosikellojen rakentamista, MOVE-koulutuksia, koulusparrauksia koulujen aktivoimiseksi, liikuntavälineiden tilauksia hankintasuunnitelman mukaisesti, liikunnallisen joulukalenterin sekä taukoliikuntahetkien käyttöönottoa (sis. videomateriaalin valmistelun).</p>
20	Valtuuston hyväksyttäväksi tuodaan liikuntaverkkoselvitys.	Kaupunginvaltuusto hyväksyi liikuntapaikkaverkon kehittämistä ohjaavat "Turku liikuttaa kaikkia" -linjaukset, jotka perustuvat Liikuntapaikkaverkon päivityssuunnitelmaan. Liikuntapaikkaverkkoa kehitetään kaupunginhallituksen toimeenpanopäätöksen mukaisesti. Kehittämislinjauksiin sisältyvää liikunnan avustusjärjestelmä- ja kunnallisten liikuntatilojen hinnoittelumallin uudistuksen käyttöönottoa valmistellaan ja uudistus otetaan käyttöön vuonna 2025.	<p>Liikuntapaikkaverkon kehittämislinjausten toimeenpanopäätös 2 viedään kaupunginhallitukselle keväällä 2025.</p> <p>Harrastekortin sähköisen järjestelmän käyttöönottoa viimeistely ja testattu (käyttöönotto 16.1.2025). Seuroja hyväksytty Boostii-edun harrastustoimijoiksi n. 50. Vähävaraisten erillisen tukimallin periaatteet hyväksytty liikuntalautakunnassa 3.12.2024. Suomen Valmentajien ja seuraverkoston kanssa rakennettavaan mentorointiverkoston rekrytoitu (41) mentoria. Viestintää toteutettu kotitalouksille (Boostii-edun kirje) sekä seuroille ja järjestöille (Teams-klinikat). Suomi Liikkeelle -innovaatiohankkeen projektipäällikkö aloittaa 1.1.2025. Novo Nordisk yhteistyöhankkeessa järjestetty ensimmäinen Boostii-harrastuspäivä Pansiossa (kävijöitä 101).</p>
37	Liikunnan tulee olla osa lasten päivää myös kouluissa. Koulujen opetustilojen, pihojen ja koulumatkojen tulee innostaa luontaiseen liikkumiseen	Koulut toteuttavat vuosittain Liikkuva koulu -nykytilan arvioinnit sekä koulukohtaiset toimintasuunnitelmat oppilaiden liikkeen lisäämiseksi liikuntapalveluiden ja kasvatuksen- ja opetuksen palvelukokonaisuuden tuella. Arvioinnit käsitellään ja niiden pohjalta muodostetaan kaupunkitasoiset yhteiset tavoitteet sekä luodaan koulukohtaiset toimintasuunnitelmat Liikkuva koulu -toiminnalle. Toimintasuunnitelmien toimeenpanossa osallistetaan lapsia ja nuoria. Koulujen pihojen viihtyisyyttä ja aktivointia selvitetään lasten ja nuorten muutoshankkeen koordinoimana. Lisäksi peruskorjattavien ja uusien koulujen ja päiväkotien piha-alueita kehitetään kaikkia kuntalaisia liikuttavina kokonaisuuksina osana lähiliikuntapaikkaverkoston kehittämistä.	<p>Suomi Liikkeelle -hanke "Pulssihetkiä perusopetukseen" on jatkunut toimintasuunnitelman mukaisesti, sisältäen mm. toiminnallisia välitunteja SPIN- ja välkkis oppilaiden ohjaamina, liikkuva koulu vuosikellojen rakentamista, MOVE-koulutuksia, koulusparrauksia koulujen aktivoimiseksi, liikuntavälineiden tilauksia hankintasuunnitelman mukaisesti, liikunnallisen joulukalenterin sekä taukoliikuntahetkien käyttöönottoa (sis. videomateriaalin valmistelun).</p> <p>Scale-up-hankkeessa jatkettiin koulujen ja päiväkotien pyöränvarausjärjestelmän käyttöönottoa. Syksyllä suunniteltiin ja toteutettiin myös uudenlaisia kestävästi liikkumisen koikeiluja Pääskyvuoren alueella: 1.</p>

Nro	Tavoite	Talousarvio 2024	Toteutunut 31.12.2024
		Lasten koulumatkapyöräilyä sekä pyöräilytaitojen kehittämistä tuetaan Scale Up -hankkeessa.	Pyörärataelementtien tuominen koulureitille, 2. pyörien lainaaminen lapsille vapaa-ajalle (lapset, joilla ei ollut pyörää tai eivät osanneet pyöräillä) sekä 3. kävelevän ja pyöräilevän koulubussin toteuttaminen yhteisöllisenä toimenpiteenä verkkosivupohjaisen alustan kautta.

Teema: Kärkihankkeet

Nro	Tavoite	Talousarvio 2024	Toteutunut 31.12.2024
70	Yhteisöllisyyden, hyvinvoinnin ja asuinalueiden tasapainoisen kehityksen kärkihanke, Asetetaan liikkumisen toimenpideohjelman tavoitteet yhdessä seurojen ja järjestöjen kanssa. Ohjelmaan yhdistetään kaikkien lasten harrastamismahdollisuuden tavoite ja seurojen avustusten uudistaminen lajien välisen-, sukupuolten-, ja alueiden tasa-arvon turvaamiseksi.	Tuetaan liikkumisen toimenpideohjelmaa yhteistyöllä ja toimenpiteiden yhteen kokoamisella osana LaNu-muutos-hankkeen kokonaisuutta. Seurojen kanssa tehtävää alueellista yhteistyötä vahvistetaan seurataapaamisten ja foorumeiden myötä synnytetyn rakenteen sekä teemakohtaisten painopisteiden kautta. Liikuntapalveluiden avustusjärjestelmän kokonaisuudistuksen (1.1.2025-) keskeisenä tavoitteena on yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon parempi toteutuminen lasten ja nuorten harrastamisen kokonaisuudessa.	<p>Lasten ja nuorten perhetapahtumissa 115 kävijää, päiväkotivierailuissa 275 kävijää, nuorten harrasteliikuntaryhmissä 12 kävijää / kerta. Harrastusetsivä -pilotin kautta harrastuksiin ohjautui 27 lasta. Harrastamattomille nuorille järjestettiin harrasteryhmiä (12), joissa oli syksyn aikana 9 kävijää/kerta. Varhaiskasvatukselle on kehitetty motorisia taitoja kehittävää toimintamallia, mitä pilotoitiin syksyllä (käyntikerrat 950).</p> <p>Työikäisten osalta liikuntaneuvonnan prosessin päättäneitä asiakkaita (55) ja uusia prosessin aloittaneita (87). Elintapaohjaus -liikuntaneuvonnan palveluketjun pilotin kautta ensimmäisiä asiakkaita ohjautunut liikuntaneuvontaan. Työikäisten liikuntapalveluvision mukaisen tuotteen kehittämistyötä on jatkettu toteuttamalla laaja asiakaskysely (n=500). Liikunnan elinvoimaohjelman sisällön valmisteltua jatkettu osana CFBH -verkostoa. Yritysyhteistyö (liikunnan puheeksi ottaminen ja palveluohjaus) lääkärikeskusten kanssa käynnistynyt.</p> <p>Liiku lähellä -toiminnan juurruttamiseksi uusi -toimintatoinni avustus myönnettiin 9 yhdistykselle toiminnan järjestämiseen vuonna 2025. Toiminnassa liikkuu vuonna 2024 arviolta 1 000–1 200 eri ikäihmistä (käyntikertoja 19 000). + 75 voimaja tasapainoharjoittelun tehoryhmät saavuttivat tavoitteet osallistujamäärissä (460 hlöä). Kaikki kaupungin senioreille tarjoamat palvelut koava Senioriopas työstettiin painovalmiiksi.</p> <p>Harrastekortin sähköisen järjestelmän käyttöönottoa viimeistely ja testattu (käyttöönotto 16.1.2025). Seuroja hyväksytty Boostii-edun harrastustoimijoiksi n. 50. Vähäraisten erillisen tukimallin periaatteet hyväksytty liikuntalautakunnassa 3.12.2024. Suomen Valmentajien ja seuraverkoston kanssa rakennettavaan mentorointiverkos-</p>

Nro	Tavoite	Talousarvio 2024	Toteutunut 31.12.2024
			toon rekrytoitu (41) mentoria. Vies-tintää toteutettu kotitalouksille (Boosti-edun kirje) sekä seuroille ja järjestöille (Teams-klinikat). Suomi Liikkeelle -innovaatiorahastuksen projektipäällikkö aloittaa 1.1.2025. Novo Nordisk yhteistyöhankkeessa järjestetty ensimmäinen Boostii-har-rastuspäivä Pansiossa (kävijöitä 101).

Sopeuttamishjelmatyön toimenpiteet

Lautakunta	Lauseke	Vaikutus käyttötalou-teen/ investointi-osaan, € Talousarvio 2024	Toteutunut 31.12.2024
Liikuntalautakunta	Henkilöstön eläköitymissuunnitelma (menojen vä-hennys)	-50 000	Henkilöstökulujen vähennys on toteutunut suunnitellusti.

Muut talouteen kohdistuvat muutokset

Lautakunta	Lauseke	Vaikutus käyttötalou-teen/ investointi-osaan, € Talousarvio 2024	Toteutunut 31.12.2024
Liikuntalautakunta	Liikuntapalvelutoimintojen uudelleen järjestely ja toi-mintakauden tarkastaminen (menojen vähennys)	-15 000	Toimintaa on toteutettu uu-delleen järjestelyn ja toimin-tavolyymien lyhentämisen mukaisesti.
Liikuntalautakunta	Kausiluonteisten palveluiden supistaminen toiminta-aikoja tarkistamalla ja sääolosuhteet sekä kävijä-määrät huomioiden (Kupittaa ja Sappalinnan maauimalat) (menojen vähennys)	-30 000	Samppalinnan maauimala suljettiin syksyllä kaksi viik-koa aikaisemmin kuin aikai-sempina vuosina, mikä vä-hensi menoja suunnitellusti.
Liikuntalautakunta	Alueurakka sisältöjen tarkistaminen ja määrämuu-tokset lisätöiden osalta (menojen vähennys)	-20 000	On toteutunut suunnitellusti.
Liikuntalautakunta	Aine- ja tarvikkehankintojen supistaminen (menojen vähennys)	-30 000	Aine- ja tarvikkehankintoja tehty hyvin harkitusti, joten menot ovat vähentyneet suunnitellusti.
Liikuntalautakunta	Avustusmuotojen supistaminen (menojen vähennys)	-37 000	Vuoden alusta tapahtuma-avustus jäänyt Liikl:n vah-vistamana pois, liikunta-paikkarakentamisen avus-tukselle ei määrärahoja vuodelle 2024.

Talouden tavoitteet

Käyttötalouden ja investointien määrärahat ja tuloarviot, 1 000 €

Liikuntalautakunta

Käyttötalousosa sitovuustaso toimintakate	Talousarvio 2024	Talousarvio muutokset 2024	Talousarvio muutoksineen 2024	Toteutuma 2024	Poikkeama
Toimintatulot	5 606		5 606	6 088	482
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintamenot	28 802	-67	-28 869	-29 049	-180
TOIMINTAKATE	-23 196	-67	-23 263	-22 961	302

Investointiosa sitovuustaso brutto	Talousarvio 2024	Talousarvio muutokset 2024	Talousarvio muutoksineen 2024	Toteutuma 2024	Poikkeama
Investointimenot	500		-500	-334	166
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					
NETTO	-500		-500	-334	166